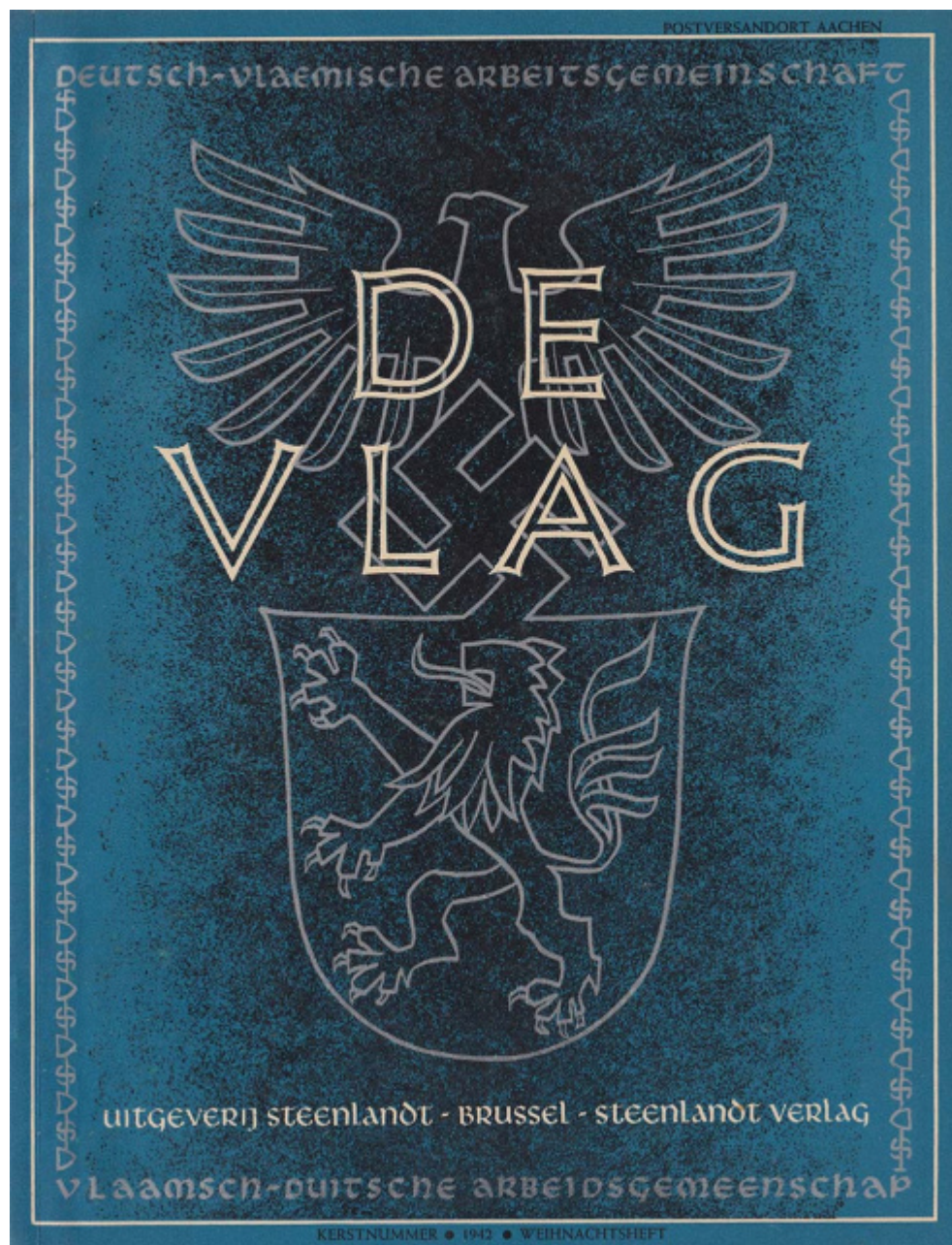

Steenlandt

🏢 Organisatie

Ulrike Burki (2023)

Steenlandt was een uitgeverij die in 1929 werd opgericht door Richard Acke en in 1934 werd overgenomen door zijn zoon Jan Acke. Tijdens de Tweede Wereldoorlog stond het fonds helemaal in het teken van de politieke collaboratie.

Alternatieve naam

Uitgeverij Steenlandt

Oprichting

1929

Stopzetting

1944

 Leestijd: 3 minuten

Uitgeverij Steenland werd in 1929 gesticht door de architect en kunstliefhebber Richard Acke. Na zijn overlijden werd de uitgeverij overgenomen door zijn zoon Jan.

Gedurende de jaren 1930 bleef Steenlandt een kleine uitgeverij die zich vooral toespitste op Nederlandstalige literatuur. Tijdens de bezetting ging Steenlandt in de collaboratie. Acke werd lid van de Algemeene SS-Vlaanderen en van de Duitsch-Vlaamse Arbeidersgemeenschap (DeVlag). Na de bevrijding werd de uitgeverij opgedoekt.

Fonds

De politieke collaboratie tijdens de Tweede Wereldoorlog drukte een duidelijke stempel op het fonds van Steenlandt. Zo was de uitgeverij verantwoordelijk voor het tijdschrift DeVlag en het weekblad De SS-Man en drukte ze talloze propagandablaadjes en brochures, meestal in opdracht van de DeVlag. Verder verschenen er heel wat sociologische werken over de oorlog en het fascisme. De uitgeverij pakte voornamelijk uit met de publicatie van *Wij, verdachten* (1941), waarin SS-oprichter René Lagrou verhaalde over zijn deportatie naar Frankrijk met een zogenaamde “spooktrein”, en met *Op zoek naar een vaderland* (1942) van DeVlag-oprichter Jef van de Wiele. Het literaire fonds van Steenlandt bevatte bijna uitsluitend titels van auteurs die binnen de collaboratiebeweging actief waren, waaronder Ferdinand Vercocke (*Onze Adelbrieven*, 1942 en *Vlaanderen in Nood*, 1942), Blanka Gijselen (*Door roode vuur*, 1936 en *Zangen voor mijn land*, 1942) en Bert Peleman (*Variante voor Harp*, 1937 en *Van den Ruiter die naar Hanswijk reed*, 1938). In 1942 verscheen bij Steenlandt ook een heruitgave van Adolf Hitlers *Mijn kamp* in de vertaling van Steven Barends.

Sluiting en veroordeling

Hoewel DeVlag Acke onder druk zette om Steenlandt binnen de beweging onder te brengen, behield de uitgeverij gedurende haar hele bestaan haar zelfstandigheid. Plannen voor de omvorming tot een naamloze vennootschap in 1941 en nogmaals in 1944, waarbij de meerderheid van de aandelen naar de DeVlag zouden gegaan zijn, gingen niet door. Na de moord op Jan Acke door een verzetsman in 1943 werd de dagelijkse leiding van de uitgeverij overgenomen door Hendrik Wijckmans, geassisteerd door Agnes Servaeye, de weduwe van Acke. Het aantal drukopdrachten en propagandapublicaties vanwege Duitse instanties daalde echter, waardoor de uitgeverij naar het einde van de bezetting in financiële problemen kwam. Tot een overname zou het niet meer komen.

Na de bevrijding werd uitgeverij Steenlandt opgedoekt en in 1947 werden Hendrik Wijckmans en Agnes Servaeye veroordeeld wegens collaboratie. Naast een dwangsom van zes miljoen frank, moest Hendrik Wijckmans 20 jaar dwangarbeid verrichten. Agnes Servaeye kreeg 2 jaar gevangenisstraf en moest één miljoen frank betalen.

Literatuur

- *Fondscatalogus der Uitgeverij Steenlandt, Libaertlaan, 65 Kortrijk*, februari 1934.
- Voor den krijgsraad te Antwerpen: Drukkerij-Uitgeverij "Steenlandt", in: *Het Laatste Nieuws*, 23 april 1947.
- Uitspraak in de Zaak der Drukkerij-Uitgeverij "Steenlandt", in: *De Nieuwe Gazet*, 23 april 1947.
- L. Simons, *Het boek in Vlaanderen sinds 1800. Een cultuurgeschiedenis*, 2013.
- *Uitgeverij "Steenlandt" P.V.B.A. Fondslijst*, s.d.